

DIARIS DEL SÀHARA, de Sanmao

El mes de setembre hem descobert una nova editorial i una nova autora. L'editorial :RATA_ (fixeu-vos en el dibuix del logotip, escrit amb dos punts i un guió baix com si fos una rata), dirigida per Iolanda Batallé, ens està fent arribar obres fins ara desconegudes al nostre territori i enormement interessants. La primera: els ***Diaris del Sàhara*** d'una autora taiwanesa coneguda com a Sanmao (sobrenom de Maoping Chen).

Ja és una autèntica joia el pròleg de Gabi Martínez (autor que vam llegir un any que ens vam dedicar a la literatura de viatges) que ens fa arribar la biografia de Sanmao, un ésser extravagant o simplement tan ple de curiositat que se'ns fa estrany perquè va decidir viure lluny de les comoditats i de les convencions socials per descobrir el món. Sanmao, que procedia d'una família de l'elit de Taiwan, es va casar amb José Quero, un madrileny de classe treballadora amb qui va marxar al Sàhara, concretament a Al-Aaiun, el 1974. Van decidir que no viurien amb la colònia estrangera que mantenia una relació endogàmica i amb privilegis, sinó que viurien immersos amb la població saharauí per tal de conèixer-los bé i barrejar-s'hi com uns més. Aquesta intenció no va ser del tot possible perquè el xoc cultural i la idiosincràsia del poble amfitrió i del visitant eren massa antagònics en força ocasions. Tot i així, Sanmao anava enviant relats de les seves experiències a Taiwan on es publicaven a la premsa local amb gran èxit. Del recull d'aquests relats se'n van aplegar aquests Diaris que hem llegit el mes de setembre.

El secret del seu èxit és segurament que no hi ha elaboració del relat: Sanmao parla del que viu sense prejudicis ni elaboracions literàries i això és el que sedueix de la seva lectura. La seva veu esdevé la nostra, ha aconseguit traslladar-nos al territori i descriure les experiències com si fóssim nosaltres qui les visquéssim. Hi ha un aire naïf, ingenu i innocent, que ens fa descobrir un territori força ignot encara als nostres ulls occidentals.

El llibre consta de 21 relats o capítols que es poden llegir en desordre, encara que els darrers ens descriuen el traumàtic abandó del Sàhara coincidint amb els fets de la Marxa Verda i la descolonització del territori per part d'Espanya. Hi ha històries que ens deixen bocabadada com "El penjoll", d'altres que ens fan mossegar els llavis tement per la vida dels protagonistes a "Una nit a les muntanyes laberíntiques", d'altres que ens fan fer ganyotes de fàstic com "Els banys del desert", d'altres que ens enutgen fins el moll de l'os com "L'esclau mut" o "Una nina vestida de núvia" i d'altres que esfereixen com "A la recerca de l'amor" i "El plor dels camells". En tot cas, és una lectura que no deixa gens indiferent!

I aquí us deixem un petit fragment per fer-ne un tast:

"-Mira que n'és de bonic, el Sàhara! -va dir la Jasmin mentre estenia la mà amb elegància per cobrir tot allò que estava a l'abast de la nostra mirada.

Lloava com sempre la bellesa de la seva terra exactament igual que els altres cops que havia conviscut amb ella. Després d'aquell gest, similar a un truc de màgia, va ser com si, de cop i volta, el paisatge que ens envoltava s'hagués omplert de romanticisme i, en forma de fils de seda, em penetrés la pell fins a inundar-me els pensaments."

Bona lectura!

Muntsa Farré